

Малая Я. Купала. Скульптура А. Рыбіна.

У музеі Янкі Купалы

Ніколі не спыняецца патак наведвальнікаў у музеі Янкі Купалы...

За апошнія тры месяцы музей наведала звыш чатырох тысяч чалавек...

Добры пачатак

Іван Муравейка ўпершыню выступіў а кніжкай для маленькіх чытачоў...

Аўтар умеў зацікавіць маленькага чытача, прывікнуў у свет яго інтарэсам...

У гэтых вершах аўтар умела пакараваў пачатковы і непераданыя дзіцячага ўспрыняцтва свету...

Або верш «Канік». Хлапчук заўваў лугавога коніка і разважае...

Прыкладзі, якія сведчаць аб бяспрэчнай адольнасці І. Муравейкі...

Трэба адзначыць, што большасць твораў аўтара прывесчана дзесяцю дашкольнай ўзросту...

Іван Муравейка. «Ручайкі». Вершы. Дзяржаўнае выдавецтва БССР...

Літвійскай акадэміі навук, сястра В. Мяснікоўскага — Людміла...

Літаратурны музей Янкі Купалы — адзін з цэнтраў, які праводзіць значную работу на вывучэнню жыцця і творчасці паэта...

З цікавасцю сустрачае чытач артыкул «Паўлінкі» ў Пенебургу...

абласці. Заванчацкае дзяржаўнае да друку другой часткі бібліяграфіі твораў паэта...

Музей папаяўляецца новымі экспанатамі. У гэтым годзе ўпершыню экспануюцца скульптурны партрэт Янкі Купалы...

Тут няма, перш за ўсё, канкрэтнасці, і думка, сама па сабе правільная, не даходзіць да маленькага чытача...

Голы дыдактызм поўна вершы «Пра зайчыка-гультайчыка»...

Вымае, што паэт прыпісвае жывёле неўласцівыя ёй якасці, ад чаго верш атрымаецца надуманым...

Граньшчы І. Муравейка зацікавіў сацыялістычнасцю, напэўна, бачыцца, каб яго вершы не атрымаліся «дэкадэнтскімі»...

Здаўжывае ён імёнамі, якія можна мяняць, як уздумаецца, бо за імі не адчуваецца жывых вобразаў...

Іншы раз паэт, знайомайшы добрыя словы, пачынае яго часта паўтараць...

Самыя слабыя, на нашу думку, вершы «Алешка», «Зіма», «Па грыбы»...

Добрае, што ёсць у зборніку Івана Муравейкі «Ручайкі», дае паставу сцягварца, што ў нашай літаратуры прышоў зольны дзіцячы паэт...

С. ГАТУСЕВ.

самалётнага мастака Д. Сакажынскага (Брэст), скульптурная група «Янка Купала з піянерамі»...

Увесць час паступаючы ў музей новыя работы.

Народнае гулянье ў Ляўках

У вядзюль, 17 чэрвеня, ў Ляўках Аршанскага раёна адбылося вядлікае народнае гулянье...

Міхась КАЛАЧЫНСКІ

Кіно прыехала... Прыехала. Яго павода з дальніх сёл. Адразу ў клуб далей налезла, Як на зіму ў калоду вчол.

Малеча гуа рабіў сунішчым, Пагаварыў на мірны лад І ўсіх расквілаваў афішым Паслаў — пазбяніча быў рад.

Прышоў з механікам да згоды Адроз вясіль, гаваркі: Трымогу, скрынкі — ўсё з падводым Згрукмаў жвава хлапчукі;

Афішым клеілі, на палечы Адроз устаўшым аднаму, Рабіў ласку для Малечы, Хацеў дагадзіць яму.

А ён стаў, Даміў шкаркай: Валода, быў між іх герой, Збярэць выдшы контрамаркі Усім — на брата па адной.

Разгрукма скончана. Механік Адроз кінуў на зямлю, Палічыў з гонарам на ганак, Сказаў: — Плаціце па рублю!

— А контрамаркі? — Браты, што вы? — Згрукмаў дарам? — Аплачу.

У Беларусі праводзіцца месячнік кнігі. Вельмі многа кніг прадаецца з латкоў.

На здымку: продаж кніг з латкоў на рагу праспекта імя Сталіна і вуліцы Энгельса ў горадзе Мінску.

У Беларусі праводзіцца месячнік кнігі. Вельмі многа кніг прадаецца з латкоў.

На здымку: продаж кніг з латкоў на рагу праспекта імя Сталіна і вуліцы Энгельса ў горадзе Мінску.

Фота І. Салавейчыка.

Гулянье адкрыў настаўнік Зубравічэўскі школы Георгій Сахно. Затым выступілі з чытаннем вершаў, прысвячэннямі паэму Янкі Купалы...

Са шчырым і прачуным словам выступіла дырэктар музея Янкі Купалы — Уладзіслава Францаўна Лушчыцкая...

Новыя выданні твораў паэта

На Украіне ў выдавецтва «Молодь» масавым тыражом выпушчана зборнік вершаў Я. Купалы для дзяцей «Алеся» ў перакладзе ўкраінскіх паэтаў.

Творы беларускага песняра выдаюцца і ў іншых брацкіх рэспубліках. Дзяржаўнае выдавецтва мастацкай літаратуры Літоўскай ССР падрыхтавала да друку вылікі аднагоміні Я. Купалы на літоўскай мове...

У чытальным зале Аршанскай гарадской бібліятэкі імя А. С. Пушкіна арганізавана выстаўка «Янка Купала — вялікі песняр беларускага народа»...

У чытальным зале Аршанскай гарадской бібліятэкі імя А. С. Пушкіна арганізавана выстаўка «Янка Купала — вялікі песняр беларускага народа»...

У чытальным зале Аршанскай гарадской бібліятэкі імя А. С. Пушкіна арганізавана выстаўка «Янка Купала — вялікі песняр беларускага народа»...

Вечарам у клубе

Піаэт Міхась Калачыніскі напісаў новую паэму «Дажынкы ў Каласоўцы», у якой паказвае будні каляскай малады.

Сенас, як бачыце, грашовы, Нікога «зайцам» не пушчу. Працілі дзеці, Толькі дзе там —

Яго не ўпросілі! Для работ Ен штампавалі ўжо білеты Рублявыя — на першы рад.

Прышоў Нікіпар, Братаў кісель. На ім з высокім каўнэрам — Здароў! Што круціш нам? — Глядзіце На сон карціну «Новы дом».

— Сае ў нас новыя дамы, — Устаўлі з месці мужычкі, — На снізке-ж хочам бачыць мы Сучасныя карціны.

— Сучасныя? А гэта? — Круцілі гэта ўжо даўно, — Заварушыліся кабеткі, З мужамі устаўлі завадо.

Малеча зліпае вачыма, Пачырванелы да вусняў, І гасіць з гэтак прычымны У зале дымчакку хутчэй.

Настала пішмяна, Загучалі. Не стаміў сіні зрок, Але парвалася істужка На важным месцы, як знарок.

Азаваў з вуліцы гармонік, На вярнуку ідуць. Палезлі ўсе на падаконнік З радой пірэдні гледчым.

Прышоў з кіно ў бібліятэку Тады з аздаўкамі дзед Шапшык. — Што ёсць, — спытаў ён, — чалавеку Для розуму і для душы?

— Чытаць «Рускі лес»? — Вялома. — А «Тэркін»? «За далю далю»? — «Далю» не чытаў. А «Тэркін» — дома...

Аўсер прымае кніг найвышэйшых — Пра кукурзу, пра ільмы. — Люблю, гаворчым, — нават вершым, Калі без выдумкі ільмы.

— Такіх не пішучь штось, — смяецца Бібліятэкар Ледаў. — Давя нагары табе прыдзецца, Началяніца, на сходах.

— Не мне. — Не стаміў я сама На мяккіх палічцы — Калі ў раёне кніг няма, Выпісвай са сталіцы.

Дапаможнік для літаратуразнаўцаў

Шырокі патак ідзе савецкай моладзь у навуку. Яна павіна авалодаць вельмі шматлікімі набытымі навуковымі запасамі ведаў...

Малады літаратуразнаўца вельмі важна авалодаць станючым вопытам старых навукоўцаў, бо даследвальнік не можа кіравацца адным асабістым густам...

Вядліку дапамогу студэнтам, аспірантам і крытыкам прынеса кніга прафесара Ленінградскага ўніверсітэта П. Н. Беркова «Уводзіны ў тэхніку літаратуразнаўчага даследавання»...

Гэтая праца, як адзначае аўтар, «вырасла з лекцый і семінарскага заняткаў са студэнтамі і аспірантамі на тэхніцы літаратуразнаўчага даследавання на працягу больш чым дзевяці гадоў».

П. Н. Беркоў знаёміць з вопытамі работы вядомых гісторыкаў літаратуры, асабліва падрыхтоўчых, што яны павяжалі сваю літаратурна-навуковую дзейнасць і не размянялі яе на дробны, выступалі толькі тады, калі ім было што сказаць...

Н. ПЕРКІН, Ю. ПШЫРКОЎ.

ўсё рабілі самі, не дазваляючы нікому, нават самым надзейным памочнікам.

У кнізе даюцца каштоўныя паралелі і ўказанні аб тым, як і дзе адшукаць неабходныя крыніцы і дапаможнікі, якімі карыстацца даследвальніку.

Каштоўнасць кнігі праф. П. Н. Беркова і заключаецца ў тым, што ў ёй паказваецца на практыку, як правільна шлях да навуковага дасягненняў.

Як вядома, кожны пачынаючы вучоны адчувае вялікія цяжкасці ў працэсе збірання і сістэматызацыі матэрыялаў імяні і сістэматызацыі матэрыялаў, якіх вывучаюцца, камплектавання асабістай бібліятэкі і г. д.

Каштоўнасць кнігі праф. П. Н. Беркова і заключаецца ў тым, што ў ёй паказваецца на практыку, як правільна шлях да навуковага дасягненняў.

Н. ПЕРКІН, Ю. ПШЫРКОЎ.

Карысная брашура

Насценны друк трымаў уважліва ў жывіце і быт савецкіх людзей. Сёння бадай нельга ўявіць сабе праўдзіннае калгаса, заводскага клуба, школьнага памяшкання або рамеснага вушыльча без насценнай газеты на самым пачэсным месцы.

Насценныя газеты робяць вялікую справу прапаганды народнага вопыту і народнай ініцыятывы, рашуна змагаюцца з недахопамі ў дзейнасці тако і іншага прадпрыемства, устаноў, завода або калгаса, выводзяць на «чыстую вуліцу» бравакратыя, маральна нехайных людзей і г. д.

Зразумела, што дзейнасць насценнай газеты, не абмежавана ў чытацкай залежнасці ад таго, колькі аператыўна ўмевавацца яна ў працу калектыва, колькі прычыноўна змагаецца за яго інтарэсы, колькі шырока кола актыўна згодна згуртаваць вакол сябе.

Нельга забываць і аб вонкавым выглядзе газеты. Іншы раз здарэцца, што чытаць па амету матэрыялы падаскажы так, што іх нельга чытаць. У размысненні тэксту, малюнкаў, у падборцы загалоўкаў і г. д. часамі забываецца адсутнасць добрага густу.

Часцей за ўсё гэта здарэцца тады, што людзі, якія рэдакуюць і афармляюць газету, не маюць адпаведных набытых між тым ва ўмовах калгаса або сельскай школы не заўважылі жывы знайсці літаратуру, якая давала б адказ на пытанне аб тым, як трэба па-масташку афармляць насценныя газеты.

На вярнуку ідуць. Палезлі ўсе на падаконнік З радой пірэдні гледчым.

Прышоў з кіно ў бібліятэку Тады з аздаўкамі дзед Шапшык. — Што ёсць, — спытаў ён, — чалавеку Для розуму і для душы?

— Чытаць «Рускі лес»? — Вялома. — А «Тэркін»? «За далю далю»? — «Далю» не чытаў. А «Тэркін» — дома...

Аўсер прымае кніг найвышэйшых — Пра кукурзу, пра ільмы. — Люблю, гаворчым, — нават вершым, Калі без выдумкі ільмы.

— Такіх не пішучь штось, — смяецца Бібліятэкар Ледаў. — Давя нагары табе прыдзецца, Началяніца, на сходах.

— Не мне. — Не стаміў я сама На мяккіх палічцы — Калі ў раёне кніг няма, Выпісвай са сталіцы.

Чытач знойдзе ў брашуры адказы і на іншыя пытанні. Можна назваць, напрыклад, такія іх, як: што такое падборка, якім павінен быць загалоўкаў зметкі, выкарыстанне прыказак і крылатых слоў, роля ілюстрацыі ў газеце, як скарыстацца газеце фотаздымкамі і інш.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Аднак незарушэла, чыму аўтар, гавораць пра канкрэтыя насценныя газеты, не дае іх адрасу — дзе, на якім прадпрыемстве або ў якой установе яны выдаюцца.

Між тым, у рэспубліцы ёсць многа насценных газет, якіх заслугоўвае таго, каб вонка іх выданы былі абогатлены і пашыраны.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Р. КУНЦІК.

Літгуртніцы ў газеце

У Хоцімскім раёне пры рэдакцыі газеты «Калгаснае звышдасягненне» літгуртніцы гурток. Рэдакцыя аказвае яму дзейную дапамогу.

Аднак незарушэла, чыму аўтар, гавораць пра канкрэтыя насценныя газеты, не дае іх адрасу — дзе, на якім прадпрыемстве або ў якой установе яны выдаюцца.

Між тым, у рэспубліцы ёсць многа насценных газет, якіх заслугоўвае таго, каб вонка іх выданы былі абогатлены і пашыраны.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Між тым, у рэспубліцы ёсць многа насценных газет, якіх заслугоўвае таго, каб вонка іх выданы былі абогатлены і пашыраны.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Між тым, у рэспубліцы ёсць многа насценных газет, якіх заслугоўвае таго, каб вонка іх выданы былі абогатлены і пашыраны.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Між тым, у рэспубліцы ёсць многа насценных газет, якіх заслугоўвае таго, каб вонка іх выданы былі абогатлены і пашыраны.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Між тым, у рэспубліцы ёсць многа насценных газет, якіх заслугоўвае таго, каб вонка іх выданы былі абогатлены і пашыраны.

Праца І. Я. Якаўлева грунтуецца на канкрэтным жыццёвым матэрыяле. Яна абавязкова тое жывіць, што ёсць у нашым насценным друку і разам з тым папярэджае ад найбольш «тыповых» недахопаў і памылак.

Да пытання аб аўтарстве «Энеіды наываварат»

Ужо звыш ста год застаецца нявысветленым, хто з'яўляецца аўтарам парадыйна-сатырычнай паэмы «Энеіда наываварат», якая адіграла станючую ролю ў фармаванні і развіцці рэалізму ў беларускай літаратуры мінулага стагоддзя.

Вядома, узнікненне гэтага цікавага мастацкага помніка звязана з імёнамі І. А. Манькоўскага і В. П. Равінскага. Аднак уважлівае вывучэнне пытання аб аўтарстве «Энеіды» пераказвае ў грунтоўнасці выказанні акадэміка Е. Карскіх думкі, што паэма напісана В. П. Равінскім.

Знаёмыя на Віцебшчыну, дзе жыў Манькоўскі, яна была выпадкова звязана з яго імем.

Першым, хто ўказаў на Манькоўскага, як на аўтара «Энеіды наываварат», быў польскі літаратар Р. Друціц-Падбарэскі, які выдаваў у сараканых гадах мінулага стагоддзя ў Пенебургу альманах «Рочнік літаратуры».

Аб беларускай паэме ён коратка піша ў сваёй прадмове да зборніка апавяданняў Я. Барчэўскага «Шляхціц Завальны» (Пенебург, 1844 г., стар. XI—XII). Паэма імя Манькоўскага як аўтара «Энеіды наываварат» называлася ў працы літаратуразнаўца і фалькларыстаў-этнографіаў А. Каваліна, А. Пышніна, П. Пытэбрана, Г. Геналі, А. Біркова і інш.

Трэба пры гэтым мець на ўвазе, што ўсе яны бралі звесткі аб беларускай паэме і яе мяркуючым аўтары з названай вышэй прадмовы Падбарэскага. Падбарэскі-ж піша пра Манькоўскага са слоў іншых, наводзе цытат. Манькоўскага асабіста ён не ведаў, як не ведаў і бліжэй яго сваякоў (у 1843 г. Манькоўскага, яго бацькоў, жонкі, дзяцей яго не было ў жывых).

Аўтарскага асабіста паэмы Падбарэскі «дастаць не мог» і чытаў тэкст «Энеіды наываварат» па адным з рукапісных спісаў.

Пра В. П. Равінскага як аўтара «Энеіды наываварат» ўпершыню ўспоміў П. Д. Шастакоў («Смоленскіе губернскае ведомстві», 1853 г., № 50, стар. 400), а затым К. І. Равінскі. Апошні пісаў у артыкуле «Забіты твор», апублікаваным у «Смоленскім вестніку» (1890 г., № 10): «Энеіда» на смаленскай беларускай гаворцы была напісана Вікенціем Паўлавічам Равінскім і хоць нідзе не была надрукавана, але хутка ў рукапісах разнілася па ўсёй губерні».

У запісу паэмы, зробленаму Б. Залескім і перададзеным ім у 1851 г. вучонаму-славісту О. Вадыянкуму, мы таксама знаходзім указанне на аўтарства В. П. Равінскага.

Ва ўсім трох выпадках паэма мае арыгінальную назву. Магчыма, што, перапісваючы тэкст паэмы, Б. Залескі, П. Шастакоў і К. І. Равінскі карысталіся адной і той-жа рукапіснай крыніцай, якая з'яўляецца, як нам здаецца, з імямі В. П. Равінскага. Ужасна гэта пацвярджаецца тым, што Б. Залескі і П. Шастакоў былі добра знаёмымі з імямі В. П. Равінскага. Першы — з Канстанцінам Вікенціевічам, другі — з Уладзімірам Вікенціевічам.

«Энеіды наываварат» па адным з рукапісных спісаў.

Пра В. П. Равінскага як аўтара «Энеіды наываварат» ўпершыню ўспоміў П. Д. Шастакоў («Смоленскіе губернскае ведомстві», 1853 г., № 50, стар. 400), а затым К. І. Равінскі.

Апошні пісаў у артыкуле «Забіты твор», апублікаваным у «Смоленскім вестніку» (1890 г., № 10): «Энеіда» на смаленскай беларускай гаворцы была напісана Вікенціем Паўлавічам Равінскім і хоць нідзе не была надрукавана, але хутка ў рукапісах разнілася па ўсёй губерні».

У запісу паэмы, зробленаму Б. Залескім і перададзеным ім у 1851 г. вучонаму-славісту О. Вадыянкуму, мы таксама знаходзім указанне на аўтарства В. П. Равінскага.

Ва ўсім трох выпадках паэма мае арыгінальную назву. Магчыма, што, перапісваючы тэкст паэмы, Б. Залескі, П. Шастакоў і К. І. Равінскі карысталіся адной і той-жа рукапіснай крыніцай, якая з'яўляецца, як нам здаецца, з імямі В. П. Равінскага.

Ужасна гэта пацвярджаецца тым, што Б. Залескі і П. Шастакоў былі добра знаёмымі з імямі В. П. Равінскага. Першы — з Канстанцінам Вікенціевічам, другі — з Уладзімірам Вікенціевічам.

Але калі нават выключыць магчымыя карыстання ўсімі трыма асабімі адной і той-жа пісьмовай крыніцай, якая з'яўляецца з імямі В. П. Равінскага, дык сам факт блізкага сваяцтва К. І. Равінскага з В. П. Равінскім і знаёмства Залескага і Шастакоў з імямі апошняга маюць вялікую цікавасць для высвятлення пытання аб аўтарстве паэмы.

І Які відзіць, К. І. Равінскі не ведаў, што «Энеіда наываварат» была апублікавана К. Ф. Манькоўскім у часопісе «Маяк» у 1845 г. (т. XXIII).

Думаецца, не без ведама Канстанціна і Уладзіміра Равінскіх, Залескі і Шастакоў назвалі імя В. П. Равінскага ў якасці аўтара «Энеіды наываварат». Смысл Вікенція Паўлавіча, як і іншыя члены яго сям'і, не маглі не ведаць, што ён — аўтар паэмы. У Душаўчынінскіх і бліжэй да яго навацх Смаленскай губерні было шырока вядома, што В. П. Равінскі займаецца «свертаскаладаннем». Не ўтойваў гэтага і сам Вікенці Паўлавіч. «Энеіду наываварат» ён, наведваючы яго ўнук, чытаў не толькі навакольным памешчыкам, але і сялянам, якія пры гэтым «паміралі са смеху». Напісаная В. П. Равінскім камедыя «Шлюб на ныволі» распаўсюджвалася ў спісах, «нарабіўшы многа шуму».

К. І. Равінскі мог ведаць, што аўтарам «Энеіды наываварат» з'яўляецца яго дзед, не толькі ў рукапісных матэрыялах, якія захоўваліся ў сям'і Равінскіх пасля смерці Вікенція Паўлавіча, але і са слоў свайго блізкага сваяцтва Вікенція Паўлавіча, які памёр у канцы 1889 года, г. зн. усяго за некалькі месяцаў да апублікавання паэмы ў «Смоленскім вестніку». Адназначна, што ў год апублікавання «Энеіды наыв

АД ДУНАЯ ДА ЯДРАНА

1. Фарбы Югаславіі

Далечына і ноч пагасілі агні Будапешта, і пятыя пачымаў праць венгерскую раўніну на поўдзень. Спаць не хацелася, дзі, сказаць па праўдзе, і не было як. У куцэ—шэсць чалавек, верхні полад няма. Хлоп на нашым вагоне і была шмалічачка з гучным словам «парнас», мы себе не адчуваў багаты. І пачаў паларываць, што гэту шмалічачку прымавалі да нашага вагона сумася, відаць, намкаючы на нейкія нашы пачыненні грахі. Больш вопытныя вандарнікі Максім Танк мяне супакойлі: хочаш паездзіць па Еўропе—забудзь пра прасторыны рускія вагоны. А гучнае слова пераключалася вельмі празірачна: мяккі. Апрача чатырох пісьменнікаў, у нашым «парнасе» размясціліся інжынер, тэхнік, урачы, выкладчыкі, навуковая працаўнікі—26 мінчак, дружная сям'я турыстаў.

На світанні развіталіся з Венгрыяй, Югаславіяй паранічы, правяршыўшы дакументы, і пачаўся «Добра дошлі!» Гэтыя сэрцавыя словы мы потым часта чулі ў розных кутках Югаславіі, чыталі яны на малюнках транспарантах пры ўездзе амаль у кожны горад.

За вокнамі прапалываюць зямліныя нізіны Ваяводзіны—багачэйшая жытніца Сербіі. У мінулыя дні ішла шчодрая дажджы, многія паляці былі затоплены. Над палямі і дугамі воблакамі саўваў туман. У вочныя заглятае салодкі і нейкі трывожны пах буйна расціўшых салоду. Замілігалі станцыі са славянскімі, такімі роднымі назвамі, Станцыяны пероны пакрыты невялікімі навасамі, з-пад якіх звісаюць рознакаляровыя кошыкі з кветкамі.

Мінула Нова Сад—вялікі прамысловы горад, цэнтр Ваяводзіны, і перад намі разгарнуўся за ўсё сваёй поўнаводнай красе Дунай, з якім мы ўжо сустракаліся ў Будапешце. І хоць воды яго нам здаваліся мутна-журнаватымі, густа перамяшанымі з сонечнымі праменямі, мы каб не парушыць традыцыю, дружна гукнулі: «Блакітны Дунай».

Цяглік ішчыца праз зялёнае мора рулі, праз сады і дубровы. І вось маладыя красавіцы спадарожніцы—скажуць: «Земун! Тут сустрэлі таварышуў Будуганіна і Хрушчоўскага». Мінула аэрадром, і на нас пачаў надымацца вількі бел-шэры горад, які шырока і ўтульна размясціўся на зялёных узгорках. Дунай ашліўшы некуды паваля, а мы пачалі пераходзіць шырокае брацкае прытоку Дунай. Круціцца называў Саву прытокам, такія гэта магунта і прыгожая рака. Яна несе свае воды праз Славенію, Харватыю і Сербію; звязвае з Белградом буйнейшыя гарады рэспублікі—Загрэб і Любляню.

І так, мы ў Белградзе. На шумнай прывазільнай плошчы нас чакае камфартабельны аўтобус з надпісам: «путнікі—вандарнікі». Знаёміся з нашым гідам—Данііл Талыя, стройнай чарнявай дзяўчынай, студэнткай Беларускага ўніверсітэта, якая валодае рускай мовай. Кароткі адпачынак, і пачалася наша чудаўная зямства з югаслаўскай зямляй, зямляй герояў і будаўнікоў.

Белград—Београд, які вымаўляюць сербы, —вялікі і прыгожы горад з поўнічымі населенымі кварталамі. Шырока зямляныя проспекты і вуліцы, шматфарбныя, поўныя руху плошчы. Буднікі ў большасці сучаснай архітэктуры. Там-сам прыкалі ракі фармалісты.

Запамінаешся вельмі ў той-жа час лёгкі па формам будынак Народнай Скупшчыны. Вядучаюца паміж ішчых прытокаў гмахі ЦК Саюза камуністаў Югаславіі, Народнага музея, цэнтральнай пошты, Саюза на выхаванне дзяцей, аэрадром «Масква» і «Балканы». Асабліва прыгожая і прасторная Тэразія—цэнтральная плошча, у якую ўліваецца праспект Маршала Ціто. У канцы плошчы вышыня «Албанія»—мясцова неабскроб.

Бясшумным патокам плывуць па вуліцах машыны самых рознастайных марак. Шырака па нагартым асфальце трайбейсы і аўтобусы. Крху ў баку ад цэнтру ішчых пазавяняюць трамваі. У горадзе адносна ішчыя: шаферам забаронена сігналізацыя. Няма магазінаў з багатымі вітрынамі. Шмат і дробных крамак, куды ішчыцца шмат зямлічых і гаспадарчых. Больш ашчылена ў народных магазінах. Гарды і прадпрыемствы саюзных рэспублік Югаславіі маюць у сталіцы свае ўласныя магазіны.

Шыльды магазінаў, рэстаранў, устаноў напісаны то кірыліцай, то латыншцай. Але нам і тое, і другое зразумела: сербска-харвацкая мова мае шмат агульнага з беларускай. Мы даволі кутка ашчыліліся з мілагучным, але крху незвычайным сербскім вымаўленнем і самі пачынаем «гаварыць «Модзі!» (У нас гэты азначае «прашу», і «калі ласка», і «спрабуйце») і «Хала лелю!»—шыра (літаральна—прыгожа) дзякую!

Часцей артыў у вочы кідаюцца шыльды з надпісамі «Зубар» і «Крочя» (зубны лекар і кравец).

Многія газетныя кіёскаў. Побач з «Борбай» і «Палітыкай» ляжаць «Правда», «Известія», «Літаратурная газета».

Мы гадзінамі ходзім па югаслаўскай сталіцы. Пах адправаванага бензіну перамяшваецца з салодка-гаркаватым пахам

кофе. З Дуная і Савы прылітаюць хвалі свежага ветру—і тады лягчы дымасца. Усюды «кафары». Частка столікаў вынесена на тратуары, у цень векавых дрэў. Пад выскакімі парасонамі людзі павольна п'юць кофе, ліманад, а хто і чарку моцнай ракі. Народу на вуліцах многа, але тлуму няма. Людзі трымаюць себе стрымана, з нейкай асаблівай годнасцю, і ў той-жа час вельмі і далікатна.

Куды ні глянеш—маладыя мацеры коцыць за сабой лёгкія каляскі, на якія нават і не азіраюцца. Маленькія белградцы сядзяць спіной да матак, спускаючы пухлячыя ножкі, і, як відаць, адчуваюць себе нянавіма. Па ўсім бачна, дзяцей тут любяць і добра даглядаюць. Пры нараджэнні пачаў першага дзіцяці бацькі атрымліваюць ад дзяржавы значную штомесечную дапамогу. Ва ўсіх парках і скверах Белграда чуёны званы і шбесты дзетвара.

Недалёка ад Тэразіі—дзіцячы аўтадром. Да стоў прасторнага паміжкіна прымацавана сетка, праз якую прапушчаны электрычны ток. Падлога зроблена з ізаляцыйнага матэрыялу. Больш дзесятка маленькіх аўтамабіляў з трайбейскамі дугамі з ішчынем і трыма ішчыца на кругу, абганюць адзін другога. За рулём важна сядзяць шасці-дзевяцігадовыя хлопчыкі і дзяўчыны. Час-ад-час «машыны» сутыкаюцца. Чуваль устрывожаныя ўскрыкі матак. Але дарослыя шэфы хутка ліквідуюць «аварыі». Гэта добра прыдумана. Мне і самому захацелася пакатацца, ды былі даволі вялікая чарга малых...

Жытары Белграда ганарыцца сваімі паркамі. Іх многа, прасторных і прыгожых. Над Савая і Дунаем, Найболш выдатны з іх: Калемеганскія Альбы, Гайдпарк і Ташмайдан.

Калемеган—гэта цэлы гістарычны завадзік—свае свядка бурных падзей мінулых стагоддзяў. Каго толькі не пабачылі сюды: гэтай гітлераўскай, гэтай нацысцкай, гэтай амерыканскай, гэтай французскай і гэтай італьянскай арміямі. Тут пабывалі і кельты, і рымляне. Пра Сінгидунум (старажытная назва гэтай мясціны) успамінае Геродат. Візанцыйскія цары, Барбароса і мадэрскага караля Стэфана II, туркі і аўстрыйскія заахочыкі запамінала гэтая густа палятая кроўная зямля. Цяпер тут, у Калемегане, ваяцны музей і магіла герояў. Але пра гэта пазней...

У горадзе шмат музеяў і помнікаў. Кіраі і латы, палкаводцы і выдатны асветнікі вельмі паіраюцца са сваіх «дзедзюлаў». Але мяне асабліва ўразілі два помнікі. Некалі, у лікія часы турэцкай навалы, на адной з вулічак пайшоў хлопчык да крыніцы напішча вады. Тут яго туркі і астрэлілі. Так і ляжыць ён да сённяшняга дня, адкінуўшы руку і падырваўшы ногі. Ляжыць на белым пастане, адліты з бронзы, як гэтыя напаміны аб турэцкай явалі.

І другі помнік—гэта магіла невядомага салдата на гары Аваля. За кілометраў дваццаць ад югаслаўскай сталіцы ўзвышаецца паўкрузападобная гара Аваля, густа зарослая лесам. Урачыста і меланхалічна падымаюцца на шматлікіх ступенях. А на самай верхняй і шчынным мармуровым маўзэі пад літоўна ляжыць невядомы сербскі салдат. Складены маўзэя падымаючыя суровыя, засмучаныя фігуры жанчын. Кожная з іх сімвалізуе поўную частку Югаславіі. Велічя і журботна. На магіле стаяць вайну, у тым ліку і ад кіраўніцтваў нашай Савецкай дзяржавы. Увесь архітэктурна-мастакі комплекс на Аваля паказвае незабытае ўражанне. Гэта выдатнае творчэнне аднаго з лепшых югаслаўскіх скульптараў Івана Мештровіча. Аваля—адно з самых любімых месцаў адпачынку белградцаў. На гары і вакол яе размясціліся ашчы, рэстараны, дамы адпачынку. З гары на многа вёрст кругом бачны Загорт і нізіны, ласы і вышнірадыкі багаты і прыгожы сербскай зямлі.

19 мая раніцаю мы выехалі з Белграда ў падарожжа па краіне. Я імала паездзіць па горных дарогах, але такіх малюбчывых, рознастайных дарог, але на кожным кілометры сустракаеш нечаканасці і прыгажосць, дзевіцца, не бачыў. Думаў, што ма-ла дазе ў Еўропе знойдзеш такія мясціны, поўныя хараста і паэзіі, якія мы пабачылі ў Босніі і Герцагівіне, Чарнагорыі і Далмацыі.

Спачатку нам насустрэч шугалі густыя дубровы. Паабалал дарогі літкі аралі на валах і каровах. На ішчых палетках нешта прапаловалі і ашчывалі. Трэба сказаць, што ў Югаславіі кожны кавалачак прыгоднай зямлі кланталіва даглядаць, перацёрты ў далонях. Тут людзі ўмеюць і любяць працаваць на зямлі.

Дарога пайшла ўверх. Мы ехалі над зямлянымі валамі Дрыны. Па гэтай бурлівай раці горы сплываюць плыты з лісней гарнай Рамані ў Саву. Сплываюць ішчя на доўгіх і курчавых гардаку Бані Кавынаў.

Даручы слова «бана» азначае кучар. Іх у Югаславіі вельмі многа, халіла-б на дзесяткі дзяржаў. Мясцовым жыхарам, відаць, прывалася стурорыта абдымашчына, ішчя дзавальчэннем паказваюць нам ішчя каруны тэксцільнага камбіната, які будзеца на беразе Дрыны. Пачуўшы рускую мову, да нас налішоў стары чалавек. Ён крху сароміўся сваёй небагатай вопраткі і прадэртых чаравік, але жадаўе пача-

варыць з рускімі перамагло. Стары дастаў з кішні пажоўклую фатаграфію часоў першай сусветнай вайны. У форме сербскага салдата ён, там яшчэ малады, стаіць побач з рускімі воякамі. «Рускія нашы браты, добрыя людзі»,—скажуць стары чалавек. Мы, вядома, з гэтым з радасцю пагладзіліся і запісалі крху пахвалы і на свой рахунак.

Далей, далей у глыб Югаславіі! Больш правільна было-б сказаць: вышэй, вышэй у горы! Дарога стала вузкая, і Дрына адрыва пачыналася і пачала ішчыце глыбока ўнізе. А напрана і налева ўнізліся касматыя ад ішчю верхнямі гор—былія гнёзды партызанскіх атрадаў. Нарэшце, пераадолеў перавал і пад вечар прыехалі ў Сараева—сталіцу Босніі і Герцагівіны. Горы акружаны гарамі. Многія вулічкі і асобныя аганкі гарадскіх ускарні свечлі незле пад самымі месцамі і перамірваліся з зорамі.

Сараева—горад цыжакі і трагічнай долі ў мінулым. Хто толькі яго не рабаваў, хто толькі яго не разбураў! Тут доўга, вельмі доўга гаспадарылі раз'юшаныя янычары. Таптаў яго славу цыжакі аўстрыйскі бот. Рабаўніцкай дарогі ўсходніх і заходніх грабежнікаў тут сплывалі ў крывавыя вуліцы караваны Міхала паслухалі ішчу, паглядзеў на каруюна-славянскія кілі 14—16 стагоддзяў, якія заахочыцца тут-жа пры царке ў невялікім музеі. Пабылілі мы і ў добрым, багатым Музеі горада Сараева.

Мы наведлі, каб нікога не пакрыўдзіць, і мячэці, і касцёл, і царку. Лі мячэці прадвалаў кнігу з эзэкаінай назвай: «Кратка буба і намай» і ў царке святога архангела Міхала паслухалі ішчу, паглядзеў на каруюна-славянскія кілі 14—16 стагоддзяў, якія заахочыцца тут-жа пры царке ў невялікім музеі. Пабылілі мы і ў добрым, багатым Музеі горада Сараева.

Так і не вырашыўшы, якая рэлігія горш—праваслаўная, каталіцкая ці мусульманская, мы, паколькі гэта горад кантраста, ашчыліліся на мясцовым стагане. Белградскае камандж «Прэсна звезда» іграе з футбольнай камандай горада Сараева. Мы, як госці горада, хваралі, вядома, за каманду Сараева, але вобвалялі мастэрскай іграй футбалістаў «Прэсна звезда», якая, як мы даведліся пазней, стала змяніманам Югаславіі гэтага сезона. І тут мы не зналі стрыманых жогаў. Нарэшце, мы бунхнуў воўднёвы тэлерманент. Дзі і мы, міжана, як маглі, з усіх сіл дапамагалі мясцовым «белавіччыкам». На сталёныя знаваліся з маладымі інжынерам. Ён ашчыўся ў Ленінградзе і з ашчыненнем прамаўнае гэты цудоўны горад. «Ах, гэты сорак васьмью год!»—з туго і раздзяржэннем прамаўнае наш новы знаёмы. Яго «часуны» расшчыліла тое, што «Казбек» і «Феларом» сталі ішчя значна таннейшыя. Тут-жа мы яго і пацаставалі «Казбекам». Буль здароў, нам сараеўскі друг!

Ранішоу рушылі далей. Усё суровей і суровей рабілася горы. Зніклі дрэвы. Шырыя скалы, валуны зрэдку аздаблялі нізкарослымі кустамі. Куды ні кінеш вокам—басконныя каменны аэрал, суровы і страшныя кравяі. Асабліва, калі ўвайшлі сабе зіму, лютая завей, снегнава і каменная авалы. Але і тут людзі жыюць, працуюць, як і ўсюды. Ды як працуюць! Колькі трыба было пакаласі працы, каб зрабіць ішчя каменныя агарожы: участкі для пакаш, прытулак для жывяльы ў час бурнаў. А дельтэ трыпалася дэліпка мякчэйшай пажо-то там, яе разбівалі, угнавалі і глядзіш-то там, то сам кнітоўны саздыкі, калясціна ашчыны дзі ішчя ашчыны. І хаты вобвалялі ашчыны тугішны чалавек да мякі з нейкім гурзам. Вось ідзе старая жанчына ў цёмным адзенні і, каб не прападала марна час, круціць на халу вераціно, прадзе воўну. Мы глядзім на гэтых людзей з глыбокай павагай.

Дарога пачала спускацца ўніз. Больш крутымі зрабіліся павароты. Адвясныя скалы ўздымаюцца вышэй і вышэй. Часамі яны навісаюць над дарогай. На скалах зноў з'явіліся сосны. Часцей замільгалі вінаграднікі, плантані мхелю і тютуню. Хаты прыбраліся ў святлейшыя колеры. І вось з-за нейкага тэксцінага павароту здалек глянула нешта святае, ласкавае, басконна шырокае і сонечнае. Дык гэтак адраўцінае моралі! Мы бадэра гримнулі сура, і наш незамыяны сваяк Янка Брыль заянуў «Слаўнае мора, сваячынны Дарал». Праехаўшы ўперек усю Югаславію, мы спыніліся ў слаўтаным горадзе Дуброўніку, на беразе сонечнага Ядрана.

Пімен ПАНЧАНКА

шлася, а павялічалася. Гэтай мэты мы пакуць дасягаем даўка не заўбэды. Асабліва непрыглядным аказалася ста-новішча ў пасяваенныя га-ды.

Да вайны ў Беларусі былі тры буйныя дзяржаўныя зава-днікі, якія з'яўляліся свое-асаблівымі зямліны алабарот-рыямі, дзе ўважліва вывуча-лася біялогія лясных жыхароў ў комплексе з вывучэннем прыроды ў цэлым. Цяпер ёсць толькі адзін—«Бел-авеская пушча».

Ролю заваднікі можна на-глядна пралістраваць хопы-ба на прыкладзе такой вузка-спецыялізаванай гаспадаркі, як Беларускі заваднік ра-чынаў бабруў. Папыхаюнае раз-нажэнне бабруў у гэтай га-спадарцы дазволіла частку з іх выдольваць і накрываць у ішчыя раёны нашай краіны. У 1953 годзе 92 бабру выне-зены ў Вранскую вобласць і выпущаны на рэках Серы-жы, Роўні і Наўзі, дзе яны паспяхома акліматызаваліся. Але за іх рассяленнем у пры-родных умовах, на жаль, не вядзецца ніякага назірання.

У Буда-Башалёўскім раёне

шлася, а павялічалася. Гэтай мэты мы пакуць дасягаем даўка не заўбэды. Асабліва непрыглядным аказалася ста-новішча ў пасяваенныя га-ды.

Да вайны ў Беларусі былі тры буйныя дзяржаўныя зава-днікі, якія з'яўляліся свое-асаблівымі зямліны алабарот-рыямі, дзе ўважліва вывуча-лася біялогія лясных жыхароў ў комплексе з вывучэннем прыроды ў цэлым. Цяпер ёсць толькі адзін—«Бел-авеская пушча».

Ролю заваднікі можна на-глядна пралістраваць хопы-ба на прыкладзе такой вузка-спецыялізаванай гаспадаркі, як Беларускі заваднік ра-чынаў бабруў. Папыхаюнае раз-нажэнне бабруў у гэтай га-спадарцы дазволіла частку з іх выдольваць і накрываць у ішчыя раёны нашай краіны. У 1953 годзе 92 бабру выне-зены ў Вранскую вобласць і выпущаны на рэках Серы-жы, Роўні і Наўзі, дзе яны паспяхома акліматызаваліся. Але за іх рассяленнем у пры-родных умовах, на жаль, не вядзецца ніякага назірання.

У Буда-Башалёўскім раёне

Нялаўна Савічкі ўрад перадаў Румыніі культурныя каштоўнасці румынскага народа.

На здымку: сярэбраныя вырабы XV—XVI стагоддзяў. Фотахроніка ТАСС.

На малюнак рэчыцы Ліпе знойдзены хаткі бабруў у густых непарахонных зарасніках вярбаку за поўкілометра ад вяркаў вёскі. Вельмі часта сустракаюцца бабру ў ніжнім цячэнні ракі Іпуць (у раёне Добрута). З Іпуці бабру праклілі на раку Сож, дзе аста-валіся ў заліных азёрах і старых рэчышчах Гомельшчыны. Некалькі з іх у 1946—47 гг. было забіта. У апошнія гады бабру з'явіліся ў ніжнім цячэнні Сожа, дзе выяўлена калянія бабруў (прыкладна 7—8 сем'яў), хоць на су-працьлеглым беразе размешча-ны парохонны прыстаны і ляс-ныя склады. Гэта ішчя мала не-пакош, але воль калі берагі залічаныя выкошваць да самай вадзі, калі на берагах зодзіць жытца, нарада раз-бураюцца норы, калі ў вадзі-бмах з бабрамі глушаць рыбу

У напружаныя дні палых работ мала хто ідзе на абад у вёску, абадаюць там, дзе пра-цуюць. Дарэка кожная халіна, і ніхто не дазваляе сабе ў такі час пайсці з поля. Вось на-му загаліна каласкага дра-маўніка Аляксандра Макаравіч, як толькі ён пакасаўся, што ў калас прыязякае агітрыбра-да Слонімскага раёнага дома ку-льтуры, накрывалася на Махноўшкі ўчастак, дзе пра-цавалі сельшчыкі.

— Вечарам у клубе булзе лекцыя аб скарыстанні атам-най энергіі ў мірных мэтах і канцэрт,—паведміла яна калас-нікам.

У той вечар клуб каласа імя Кірава блў перапоўнены. Тыя, каму не халіла месца на лаўках, сталі ў праходзе, ва ўсе вокны заглядвалі дзеці.

Канцэрт прайшоў з вялікім поспехам.

Асабліва спадабалася калас-нікам аднавова п'еса «У шчыім кутку». Удала ўспелі тан-цоры. Вялікі поспех выпаў на долю выканаўцаў сатыры-чных кулетаві Віктара Усавіка і Віктара Тарасевіча. Да па-

на май. Запрасілі селькоры, старошыню каласа і сакратра партыйнай арганізацыі, брыга-дзёр, зямельчыка, агронома. Присутныя расказалі шканыя факты, унеслі многа каштоў-ных прапановаў. Старшыня кал-аса тав. Чартоў, напрыклад, пра-паў напісаць заметку аб не-абходнасці пашырэння пло-шчы пасеваў такіх культур, як лён, кукуруза, ранняя бульба. Селькор тав. Дземянко пра-паў напісаць аб рабоце каласнай кузні.

У пасявечнае мы імкнемся ўсеваво аадротраваць жыц-цё каласнай вёскі. Зямлячым за-меткі аб вытворчых справах халасбабруў, аб партыйным і камсамольскім жыцці, аб рабо-це агітатары, хаты-чыталні, бібліятэкі. Велікую увагу на-ілем рознастайнай інфарма-цыі. Жыццё дае багаты матэ-рыял для яе. Кароткія аперат-ыўныя заметкі робяць газету больш зместоўнай і шчыкай.

Каласнікі з цікавасцю чыта-юць інфармацыю аб прміра-ванні халасбабруў за добрую работу, аб рэзнінях праўдэн-

на май. Запрасілі селькоры, старошыню каласа і сакратра партыйнай арганізацыі, брыга-дзёр, зямельчыка, агронома. Присутныя расказалі шканыя факты, унеслі многа каштоў-ных прапановаў. Старшыня кал-аса тав. Чартоў, напрыклад, пра-паў напісаць заметку аб не-абходнасці пашырэння пло-шчы пасеваў такіх культур, як лён, кукуруза, ранняя бульба. Селькор тав. Дземянко пра-паў напісаць аб рабоце каласнай кузні.

У пасявечнае мы імкнемся ўсеваво аадротраваць жыц-цё каласнай вёскі. Зямлячым за-меткі аб вытворчых справах халасбабруў, аб партыйным і камсамольскім жыцці, аб рабо-це агітатары, хаты-чыталні, бібліятэкі. Велікую увагу на-ілем рознастайнай інфарма-цыі. Жыццё дае багаты матэ-рыял для яе. Кароткія аперат-ыўныя заметкі робяць газету больш зместоўнай і шчыкай.

Каласнікі з цікавасцю чыта-юць інфармацыю аб прміра-ванні халасбабруў за добрую работу, аб рэзнінях праўдэн-

на май. Запрасілі селькоры, старошыню каласа і сакратра партыйнай арганізацыі, брыга-дзёр, зямельчыка, агронома. Присутныя расказалі шканыя факты, унеслі многа каштоў-ных прапановаў. Старшыня кал-аса тав. Чартоў, напрыклад, пра-паў напісаць заметку аб не-абходнасці пашырэння пло-шчы пасеваў такіх культур, як лён, кукуруза, ранняя бульба. Селькор тав. Дземянко пра-паў напісаць аб рабоце каласнай кузні.

Старонкі баявой славы

Бронзавая пушка, якая знаходзілася на ўзбраенні войск Емельяна Пугачова, кліні з залатой насечкай, кулямёт, што стаіць на будзёнаўскіх тачанках у глыб грмадзянскай вайны, і, нарэшце, гарматы, якія прайшлі цыжкі і вялікі шлях ад Масквы да Берліна— усё гэта экспанавана на выстаўцы, арганізаванай у Мінску Ленінградскім артылерыйскім гістарычным музеем Міністэрства абароны СССР.

На адным са стэндаў выстаўкі— фатаграфія беларуса Героя Савецкага Саюза староша сержанта Н. А. Сазонава. Мужны артылерыст праславіўся ў баі пад літоўскім горадам Шаўляй.

На другім стэндзе фатаграфія паказвае беларускіх партызан-артылерыстаў, якія рыхтуюць гармату да адкрыцця агню па гітлераўскай калоне.

На здымку: у зале выстаўкі.

«У добры час!» «Зварот», «Капітан у адстаўцы», «У бэ-завым сядзе», «Недахопам у рабоце агітрыбра-дамі, як і ішчых брыгад нашай рэспублікі, з'яўляецца ад-сутнасць у іх рэпертуары ішч-рэмелнай і ішчэрвовай на беларускую мову. Мала такса-ма беларускіх песень і танцаў.

Аб гэтым гаворыць кіраўнік агітрыбрады В. Усавіч: — Каласнікі часта просяць нас выканаць новыя песні беларускіх кампазітараў, але, на жаль, мы не можам задо-воліць іх просьбу. Нам не вы-сцялоць тэксці песняў. І на-огул складаннем рэпертуару для агітрыбрады ніхто не зай-маецца.

У Слонімскай доме культа-ры, у бібліятэках горада мы не знайшлі літаратуры, пры-значанай для агітрыбрады. Ця-жка давадзіцца і з транспартам.

Удзельнікі агітрыбрады ў большасці сваёй—рабочыя і служачыя, моладзь, якая гора-ча любіць сваю справу. Яны не лічыцца ні з якімі цяжкасцімі. Але ёй вельмі мала аказваюць дапамогі.

Я. ФЛЯКС.

Газета смела крытыкуе неда-хопы, якія ёсць у каласе. Рэдакцыя дабаеца рэагаван-ня на крытычныя выступ-ленні. Аб прынятых мерах заўбэды паведмілаем чытачам.

У сваёй рабоце мы абіраем на шырокі аўтарскі ак-тыў, прыцягваем да ўдзелу ў наставечнае спецыялістаў сельскай гаспадаркі, лепшых каласнікаў. Часта піша нам агроном каласа А. Майсеен-ка. Аб працоўных справах камсамольцаў і моладзі рас-казвае сакратар камсамоль-скай арганізацыі каласа Іван Дземянко.

Н. СЕКУШЭНКА, рэдактар наставечнага «Голас каласніка».

Па слядах нашых выступленняў

«БЕСКУЛЬТУРНАСЦЬ... У ДОМЕ КУЛЬТУРЫ»

Пад такім заглаўкам 17